

**REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA
Upravni odjel za turizam**

**KLASA: 334-01/08-01/04
URBROJ: 2163/1-10-08-1
Poreč, 06. veljače 2008.**

**POGLAVARSTVO
ISTARSKE ŽUPANIJE
n.r. Predsjednika**

**PREDMET: "INFORMACIJA O TURISTIČKOJ SEZONI U ISTARSKOJ ŽUPANIJI
ZA PERIOD OD 01.-12.2007."**

Poštovani,

u prilogu Vam dostavljamo predmetni materijal, te Vas molimo da isti uvrstite u dnevni red naredne sjednice Županijskog poglavarstva Istarske županije.

S poštovanjem.

Pročelnik
Denis Ivošević

**REPUBLIKA HRVATSKA
ISTARSKA ŽUPANIJA**

**REPUBBLICA DI CROAZIA
REGIONE ISTRIANA**

**UPRAVNI ODJEL
ZA TURIZAM**

**ASSESSORATO AMMINISTRATIVO
AL TURISMO**

**INFORMACIJA O
TURISTIČKOJ SEZONI U
ISTARSKOJ ŽUPANIJI
ZA PERIOD OD 01.-12.2007.**

Poreč, siječanj 2008.

SADRŽAJ:

	STR.
1. PRIPREMA TURISTIČKE SEZONE 2007.	
U ISTARSKOJ ŽUPANIJI	3
2. FIZIČKI POKAZATELJI	5
2.1. Dolasci	5
2.2. Noćenja	6
3. TRŽIŠTA	7
4. TURISTIČKI PROMET PO VRSTI SMJEŠTAJA	12
4.1. Hoteli	12
4.2. Kampovi	15
5. OSTALI POKAZATELJI	17
5.1. Promet u zračnoj luci Pula	17
5.2. Prihodi od turizma	21
5.3. Struktura smještajnih kapaciteta	25
5.4. Turističke nagrade	27
6. OCJENA TURISTIČKE SEZONE 2007.	29

1. PRIPREMA TURISTIČKE SEZONE 2007. U ISTARSKOJ ŽUPANIJI

Sukladno pregledu implementacije Master plana razvoja turizma Istre, te najava koje smo dobili za period 2007.-2009. godine, u turizam Istre planira se u narednom trogodišnjem razdoblju uložiti oko **1,37 milijarde Eura**, što za 11,5% premašuje dinamiku implementacije predviđenu Master planom (1,23 milijarde). Prema istim najavama, navedeni iznos raspodijeljen je na sljedeći način:

Tablica 1: Najave ulaganja u istarski turizam 2007.-2009. godine

Vrsta investicije (u milijunima Eura)	Realizirano	Predviđeno Master planom	Udio realizacije Master plana
Smještaj	810,6	562,7	144,1%
Atrakcije	84,8	240,3	35,3%
Usluge/konkurentnost	251,8	326,1	77,2%
Infrastruktura	226,6	102,9	220,2%
SVEUKUPNO	1.373,9	1.232,0	111,5%

Izvor: Istarska županija, Upravni odjel za turizam, istraživanje 2007.

U narednom periodu očekuje se nastavak i intenziviranje procesa restrukturiranja i repozicioniranja Istre kao turističke destinacije. To naravno podrazumijeva i nastavak ulaganja, kako izravno u turističku ponudu i smještajne kapacitete, tako i indirektno u prateće sadržaje, infrastrukturu, komunalno opremanje, plaže i dr.

Za pripremu ove turističke sezone uloženi su znatni naponi, kako u ljudskom potencijalu tako i u materijalnim sredstvima. U tom kontekstu najveći dio preuzele su turističke tvrtke, koje su uložile znatna novčana sredstva u rekonstrukciju i adaptaciju postojećih objekata.

Prema prikupljenim informacijama koje su nam dostavila Hotelsko-turistička društva, Turističke zajednice, Jedinice lokalne samouprave i drugi subjekti s područja Istarske županije, **u Istri je za pripremu turističke sezone 2007. uloženo 2,757 milijardi kuna, što iznosi preko 370 milijuna Eura, u skladu s onime što je naznačeno u Master planu kao nužan iznos za uspješno repozicioniranje i restrukturiranje istarskog turističkog gospodarstva.**

Najveća ulaganja u podizanje kvalitete smještaja i kreiranje novih turističkih proizvoda zabilježili smo kod hotelsko turističkih društava; **više od 658 milijarde kuna (89 milijuna Eura)**. Od tog iznosa najviše otpada na Istraturist d.d. Umag koji je protekle godine uložio oko 220 milijuna kuna (30 milijuna Eura), zatim na

Maistru d.d. koja je, (od ukupno planiranih 650 milijuna), uložila oko 200 milijuna kuna (po destinacijama: 125 u Rovinj i 75 u Vrsar), te Riviera Poreč d.d. s ulaganjima od cca. 150 milijuna kuna (20 milijuna Eura).

Isto tako, novi turistički projekti bilježe ulaganja na istoj razini od **dodatnih 1,03 milijarde kuna** (tu se posebno misli na ulaganja u turističko naselje Skiper pokraj Savudrije gdje se gradi luksuzni hotel od 5* koji će biti dio Europskog lanca Kempinski, a cijeli projekt nosi naziv Kempinski Adriatic resort).

Pored toga, možemo izdvojiti Jedinice lokalne samouprave, posebno one u priobalju Istre sa ulaganjima u visini od **395 milijuna kuna**. Prema procjenama Istarske županije, tokom protekle godine u podizanje kvalitete malog poduzetništva u turizmu u Istri uložilo se oko **355 milijuna kuna** od strane subjekata malog i srednjeg poduzetništva te ugostitelja i obrtnika.

Naša ocjena je da bi i ovako značajna ulaganja bila znatno veća kada bi se riješilo pitanje tzv. turističkog zemljišta, izradio zakonodavni okvir koji će poticati ulaganja, te uvele druge poticajne mjere koje su nužne za pokretanje intenzivnijeg investicijskog ciklusa.

Tablica 2: Struktura ulaganja u istarski turizam 2007. godine

Subjekti (privatni i javni sektor)	Visina ulaganja (u tisućama kuna)	Udio (%)
Velika hotelsko-turistička društva	658.600,0	23,89%
Novi projekti (Kempinski Savudrija)	1.036.000,0	37,58%
Gradovi i općine Istarske županije	395.200,0	14,33%
Malo i srednje poduzetništvo	355.200,0	12,88%
Ugostitelji - obrtnici	200.000,0	7,25%
Sustav turističkih zajednica	37.000,0	1,34%
Privatni iznajmljivači	50.000,0	1,81%
Agroturizam i ruralni turizam	25.000,0	0,91%
SVEUKUPNO:	2.757.000,0	100,00%

Izvor: Istarska županija, Upravni odjel za turizam, istraživanje 2007.

2. FIZIČKI POKAZATELJI

2.1. Dolasci

Na osnovu podataka prikupljenih od Turističkih zajednica Istarske županije, tijekom 2007. godine u Istri je boravilo **2.756.027 gostiju (5 posto više nego 2006.)**.

Od tog broja, **2.564.474 bili su inozemni gosti (udio od 93%)**, a preostalih **191.553 su bili domaći (udio od 7%)**. U odnosu na prošlu godinu sa 2.428.794, broj inozemnih gostiju povećao se za 6%, a broj domaćih gostiju (184.724) za 4%.

Obzirom na nacionalnu strukturu posjetitelja, **Nijemci** su ove godine dostigli brojku od **573.723 gostiju**, što je za oko 8,5 tisuća više nego 2006. godine (+2%). Njihov udio u ukupnom broju gostiju iznosi 21 posto (Tablica 3).

Iz susjedne **Italije bilo je 486.658 gostiju** (oko 9,6 tisuća više nego 2006. godine; +2% uz udio od 17,6 posto). Tijekom 2007. godine bilježimo **383.600 slovenskih državljana**, što predstavlja 30-ak tisuća više u odnosu na prošlu godinu (+8%), te udio od 13,9% u ukupnom broju.

Iz **Austrije** nam je pristiglo **308.734 gostiju** (15,3 tisuće više od prošlogodišnjih gostiju u istom periodu; +5% uz udio od 11,2), s kojima zatvaramo krug onih koji su dosad premašili brojku od 200.000 dolazaka.

Gosti iz navedenih četiriju zemalja, s **1,75 milijuna dolazaka** predstavljaju **64% svih gostiju koji dolaze u Istru ili 68% svih inozemnih gostiju**.

Od ostalih, izdvajamo goste iz **Nizozemske sa 128.090** (3.300 više nego 2006. tj. +3%) te goste iz **Češke sa 107.598** (14.000 više nego 2006. tj. +15%).

Gosti iz ove dvije zemlje su jedini od ostalih stranaca koji su prešli 100.000 dolazaka, te se također preko njih oslikavaju aktualni trendovi, s jedne strane velikog povratka gostiju iz zapadne Europe (Benelux, Skandinavija, britansko otočje), uz istovremeno opadanje broja gostiju zemalja tzv. nove Europe s druge strane.

2.2. Noćenja

S obzirom na ostvarena noćenja, u Istri je tijekom 2007. godine realizirano **18.150.842 noćenja** (skoro **600.000 više** nego 2006. kada ih je ostvareno 17.559.737 ili 3% više), s prosječnim boravkom od **6,6 noći po gostu** (prošle godine je bio **6,7 noći po gostu**).

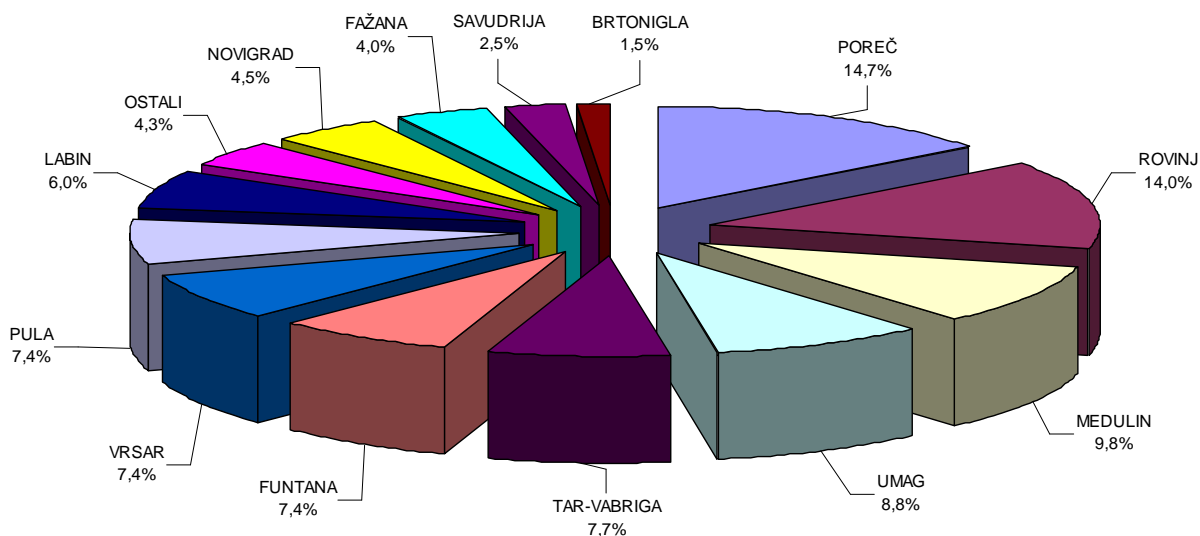
Inozemnih je noćenja bilo **17.275.165 uz udjel od 95%** (4% više nego 2006. godine), a "domaćih" **875.677** (5% svih noćenja) tj. 3% manje nego 2006.

Na području TZ Grada Poreča ostvareno je najviše, **2.673.961 noćenje** ili 14,7% svih noćenja ostvarenih u Istri u 2007. U odnosu na prošlu godinu imamo **porast od 2%**. **Područje TZ Grada Rovinja** ostvarilo je **2.547.462 noćenja** (14% svih istarskih noćenja) što predstavlja **5% više** nego prošle godine. To su jedine Turističke zajednice na čijem području je tijekom 2007. ostvareno više od 2 milijuna noćenja.

Od ostalih, "većih" TZ-a, s preko 1 milijun noćenja (redom po "uspješnosti"; Medulin (1,78 milijuna), Umag (1,6), Tar-Vabriga (1,4), Funtana (1,35), Vrsar (1,34), Pula (1,14) i Labin (1,09)), bilježe indekse od 97 do 106, od kojih ističemo Medulin i Labin s povećanjima od 6 i 5 posto, dok su na području Umaga, Funtane i Vrsara ostvareni minusi od 1 do 3 posto.

Od ostalih TZ-a možemo izdvojiti TZG Novigrada sa 811.490, te TZO Fažana sa 718.842 noćenja (Tablica 4). Od ostalih TZ-a niti jedna ne prelazi pola milijuna noćenja (najviše je ostvareno na području TZ Savudrije, 449 tisuća noćenja).

Grafikon 1: Udio noćenja po Turističkim zajednicama

Izvor: Turističke zajednice Istarske županije, siječanj 2008.

Navedenih 11, redom priobalnih turističkih zajednica, ostvarilo je u razmatranom periodu ukupno 16,65 milijuna noćenja ili 91,7% svih noćenja u Istri (Grafikon 1). Pridodamo li im ostale "manje" priobalne TZ-e dolazimo do zaključka kako se u priobalju ostvaruje **98,8% turističkog prometa Istarske županije**.

Preostalih 1,2 posto (214.488 turističkih noćenja Istre) "pokriva" 12 TZ-a središnje Istre koji niti jednim svojim djelom ne dodiruju obalu; Buzet, Grožnjan, Kanfanar, Kaštelir-Labinci, Kršan, Motovun, Oprtalj, Pazin, Svetvinčenat, Višnjan, Vižinada i Žminj.

3. TRŽIŠTA

Promotrimo li ostvarene rezultate po zemljama porijekla, uviđamo da su gosti iz **Njemačke** ostvarili **5.006.245 noćenja**, što predstavlja 27,6% svih noćenja u Istri. Ako taj podatak usporedimo s brojem njihovih dolazaka, vidimo da su prosječno boravili **8,7 noći**. U odnosu na prošlu godinu bilježimo povećanje od oko 45 tisuća noćenja (+1%).

Slijede ih **talijanski** državljani koji su ostvarili **2.399.041 noćenjem** (13,2% svih noćenja u Istri), uz prosječan boravak od **4,9 noći**. Gosti iz **Slovenije** ostvarili su **2.125.539 noćenja** (povećanje od 6%) s prosječnim boravkom od **5,5 noći** po gostu. Zatim posjetitelji iz **Austrije** s **1.856.736 noćenja** i prosječnim boravkom od **6 noći**.

Od ostalih, bilježimo značajan udio (7,5% u ukupnom broju noćenja) gostiju iz **Nizozemske** sa **1.362.708 noćenja**, te njihov porast od 1% u odnosu na prošlu godinu. Također, i dalje bilježimo opći trend povećanja gostiju iz većine **skandinavskih zemalja**, a od ostalih se posebno ističu gosti iz **Rusije** sa **povećanjem od 32 posto**.

Navedeni trendovi ukazuju da se u Istru vraćaju nekada tradicionalna tržišta **Beneluxa, Skandinavije, te britansko i ostala zapadnoeuropska turistička tržišta**, uz istovremeno opadanje tržišta **nove Europe** koja su u Istri bila prisutna proteklih godina.

Tablica 3: Pregled noćenja u IŽ po zemljama porijekla tijekom 2007. i 2006. godine

RB	Zemlja		Dolasci	Noćenja	N%	Dolasci	Noćenja	N%	Dolasci	Noćenja
No	Country		Arrivals	Nights		Arrivals	Nights		Arrivals	Nights
1	Austrija	Austria	308.734	1.856.736	10,23	293.457	1.815.224	10,34	105	102
2	Belgija	Belgium	23.922	180.456	0,99	21.275	166.963	0,95	112	108
3	Bjelorusija	Belarus	306	3.012	0,02	61	489	0,00	502	616
4	BiH	Bosnia and Herz	14.551	86.347	0,48	13.377	87.647	0,50	109	99
5	Bugarska	Bulgaria	1.017	4.492	0,02	1.014	4.956	0,03	100	91
6	Češka	Czech Rep.	107.598	701.525	3,86	93.685	619.152	3,53	115	113
7	Crna Gora	Montenegro	867	5.944	0,03	419	3.381	0,02	207	176
8	Danska	Denmark	42.409	366.916	2,02	44.467	388.537	2,21	95	94
9	Estonija	Estonia	1.415	4.857	0,03	1.354	4.558	0,03	105	107
10	Finska	Finland	5.918	32.022	0,18	3.296	17.319	0,10	180	185
11	Francuska	France	52.398	219.207	1,21	49.020	200.536	1,14	107	109
12	Grčka	Greece	730	3.218	0,02	736	3.478	0,02	99	93
13	Hrvatska	Croatia	191.553	875.677	4,82	184.724	907.363	5,17	104	97
14	Irska	Ireland	7.765	35.830	0,20	2.458	14.866	0,08	316	241
15	Island	Iceland	1.449	13.522	0,07	1.977	19.122	0,11	73	71
16	Italija	Italy	486.658	2.399.041	13,22	475.059	2.338.196	13,32	102	103
17	Izrael	Israel	2.512	6.398	0,04	2.012	4.598	0,03	125	139
18	Letonija	Latvia	924	2.821	0,02	1.067	3.510	0,02	87	80
19	Litva	Lithuania	3.612	16.362	0,09	2.166	9.870	0,06	167	166
20	Luksemburg	Luxembourg	502	3.177	0,02	590	3.797	0,02	85	84
21	Mađarska	Hungary	65.566	380.704	2,10	68.916	401.258	2,29	95	95
22	Makedonija	Macedonia FYR	2.704	21.721	0,12	2.177	19.820	0,11	124	110
23	Nizozemska	Netherlands	128.090	1.362.708	7,51	124.776	1.350.659	7,69	103	101
24	Norveška	Norway	12.065	80.924	0,45	9.726	66.523	0,38	124	122
25	Njemačka	Germany	573.723	5.006.245	27,58	565.146	4.961.442	28,25	102	101
26	Poljska	Poland	40.088	280.659	1,55	36.568	264.124	1,50	110	106
27	Portugal	Portugal	1.355	4.354	0,02	1.303	4.112	0,02	104	106
28	Rumunjska	Romania	9.032	48.703	0,27	6.587	36.510	0,21	137	133
29	Rusija	Russian Fed.	72.090	719.580	3,96	52.770	543.296	3,09	137	132
30	Slovačka	Slovakia	28.818	185.991	1,02	22.957	152.187	0,87	126	122
31	Slovenija	Slovenia	383.600	2.125.539	11,71	354.936	2.012.354	11,46	108	106
32	Srbija	Serbia	12.961	72.982	0,40	10.926	66.133	0,38	119	110
33	Španjolska	Spain	9.557	23.275	0,13	7.264	19.523	0,11	132	119
34	Švedska	Sweden	33.790	226.549	1,25	37.625	266.041	1,52	90	85
35	Švicarska	Switzerland	33.273	202.484	1,12	30.097	186.512	1,06	111	109
36	Turska	Turkey	850	3.998	0,02	946	4.520	0,03	90	88
37	Ukrajina	Ukraine	6.806	58.508	0,32	4.349	37.746	0,21	156	155
38	Velika Britanija	United Kingdom	56.525	408.396	2,25	59.103	446.930	2,55	96	91
39	Ostale eur.	Other European	1.387	6.984	0,04	2.085	9.906	0,06	67	71
40	Australija	Australia	4.028	13.250	0,07	3.304	11.381	0,06	122	116
41	Japan	Japan	1.035	2.705	0,01	1.069	2.757	0,02	97	98
42	Kanada	Canada	2.944	10.617	0,06	2.382	9.157	0,05	124	116
43	Novi Zeland	New Zealand	982	2.795	0,02	677	2.034	0,01	145	137
44	SAD	USA	11.566	37.156	0,20	8.778	29.748	0,17	132	125
45	Ostale izvan eur.	Other non-Euro	8.352	46.455	0,26	6.837	41.502	0,24	122	112
DOMAĆI/DOMESTIC			191.553	875.677	4,82	184.724	907.363	5,17	104	97
STRANI/FOREIGN			2.564.474	17.275.165	95,18	2.428.794	16.652.374	94,83	106	104
UKUPNO/TOTAL			2.756.027	18.150.842	100,00	2.613.518	17.559.737	100,00	105	103

Izvor: Turističke zajednice Istarske županije, siječanj 2008.

Tablica 4: Pregled dolazaka i noćenja po Turističkim zajednicama IŽ tijekom 2007. godine

RB	TZ	Domaći	Strani	Dolasci	TZ%	Domaći	Strani	Noćenja	TZ%	Dolasci	Noćenja
No	Tourist Office	Domestic	Foreign	Arrivals		Domestic	Foreign	Nights		Arrivals	Nights
1	Bale	679	18.678	19.357	0,70	10.834	97.697	108.531	0,60	113	111
2	Brtonigla	396	30.961	31.357	1,14	2.364	262.411	264.775	1,46	106	111
3	Buje	840	27.388	28.228	1,02	2.641	166.997	169.638	0,93	117	114
4	Buzet	1.720	2.868	4.588	0,17	5.115	8.567	13.682	0,08	94	98
5	Fažana	5.463	73.934	79.397	2,88	53.198	665.644	718.842	3,96	106	106
6	Funtana	4.069	173.221	177.290	6,43	22.343	1.327.604	1.349.947	7,44	102	99
7	Grožnjan	345	761	1.106	0,04	1.893	4.065	5.958	0,03	143	136
8	Kanfanar	94	1.930	2.024	0,07	340	15.053	15.393	0,08	122	96
9	Kaštelir-Labinci	48	1.502	1.550	0,06	464	19.763	20.227	0,11	101	96
10	Kršan	322	1.342	1.664	0,06	2.451	12.603	15.054	0,08	109	109
11	Labin	9.953	164.904	174.857	6,34	42.216	1.047.160	1.089.376	6,00	107	105
12	Ližnjan	93	1.972	2.065	0,07	1.214	17.185	18.399	0,10	93	83
13	Marčana	6.059	20.244	26.303	0,95	55.380	142.499	197.879	1,09	98	111
14	Medulin	12.615	245.802	258.417	9,38	59.712	1.723.863	1.783.575	9,83	109	106
15	Motovun	1.235	3.617	4.852	0,18	2.270	6.413	8.683	0,05	108	96
16	Novigrad	5.556	143.213	148.769	5,40	27.629	783.861	811.490	4,47	110	104
17	Oprtalj	6.877	5.547	12.424	0,45	43.887	28.906	72.793	0,40	109	106
18	Pazin	1.715	4.360	6.075	0,22	3.916	23.474	27.390	0,15	108	107
19	Poreč	30.759	379.688	410.447	14,89	134.638	2.539.323	2.673.961	14,73	102	102
20	Pula	36.927	208.221	245.148	8,89	102.692	1.039.192	1.141.884	6,29	109	104
21	Raša	676	17.921	18.597	0,67	11.436	111.922	123.358	0,68	122	126
22	Rovinj	23.972	350.415	374.387	13,58	79.025	2.468.437	2.547.462	14,03	108	105
23	Savudrija	3.335	72.524	75.859	2,75	27.219	422.008	449.227	2,47	110	109
24	Svetvinčenat	168	1.054	1.222	0,04	596	9.198	9.794	0,05	125	99
25	Tar-Vabriga	3.215	163.872	167.087	6,06	44.704	1.349.282	1.393.986	7,68	104	103
26	Umag	29.179	248.631	277.810	10,08	95.234	1.499.688	1.594.922	8,79	99	99
27	Višnjan	126	1.076	1.202	0,04	608	9.949	10.557	0,06	116	91
28	Vižinada	8	363	371	0,01	50	2.776	2.826	0,02	166	115
29	Vodnjan	2.750	21.322	24.072	0,87	21.502	138.639	160.141	0,88	119	120
30	Vrsar	2.330	175.949	178.279	6,47	19.920	1.319.041	1.338.961	7,38	103	97
31	Žminj	29	1.194	1.223	0,04	186	11.945	12.131	0,07	---	---
UKUPNO/TOTAL		191.553	2.564.474	2.756.027	100,00	875.677	17.275.165	18.150.842	100,00	105	103

Izvor: Turističke zajednice Istarske županije, siječanj 2008.

Tablica 5: Pregled popunjenosti i iskorištenosti kapaciteta po županijama RH u periodu siječanj-prosinac 2007.

R.B.	TZ Ž	01.- 12.2007.*				SMJEŠTAJNI KAPACITETI**		POPUNJENOST KAPACITETA (dana)***	ISKORIŠTENOST KAPACITETA (postotak)****
		DOMAĆI	STRANI	UKUPNO	%	UKUPNO	%		
1	Istra	875.677	17.275.165	18.150.842	31,73	231.257	29,47	78,49	21,50%
2	Primorsko-Goranska	1.436.462	9.915.302	11.351.764	19,84	154.755	19,72	73,35	20,10%
3	Ličko-Senjska	126.090	1.119.887	1.245.977	2,18	24.338	3,10	51,19	14,03%
	Kvarner	1.562.552	11.035.189	12.597.741	22,02	179.093	22,83	70,34	19,27%
4	Zadarska	1.757.751	5.031.302	6.789.053	11,87	101.336	12,92	67,00	18,35%
5	Šibensko-Kninska	3.453.556	569.141	4.022.697	7,03	57.279	7,30	70,23	19,24%
6	Splitsko-Dalmatinska	931.124	8.213.470	9.144.594	15,99	133.573	17,02	68,46	18,76%
7	Dubrovačko-Neretvanska	465.671	4.086.238	4.551.909	7,96	57.079	7,27	79,75	21,85%
	Dalmacija	6.608.102	17.900.151	24.508.253	42,84	349.267	44,52	70,17	19,22%
	UKUPNO Jadran	9.046.331	46.210.505	55.256.836	96,59	759.617	96,82	72,74	19,93%
8	Grad Zagreb	305.961	792.144	1.098.105	1,92	9.854	1,26	111,44	30,53%
9	Zagrebačka županija	23.475	22.477	45.952	0,08	813	0,10	56,52	15,49%
10	Ostale županije	487.696	316.504	804.200	1,41	14.316	1,82	56,17	15,39%
	SVEUKUPNO	9.863.463	47.341.630	57.205.093	100,00	784.600	100,00	72,91	19,98%

* Izvor: Hrvatska turistička zajednica, siječanj 2008.

** Izvor: Državni zavod za statistiku, priopćenje od 31. kolovoza 2007.

*** Stopa popunjenosti izračunata je formulom: ostvarena noćenja/ukupni kapaciteti

**** Stopa iskorištenosti izračunata je formulom: ostvarena noćenja/(ukupni kapaciteti*365 dana)

Tablica 6: Usporedba ostvarenih noćenja u RH po županijama u periodu siječanj-prosinac 2007. i 2006. godine

		I-XII 2007.				I-XII 2006.				INDEKS 2007/2006		
R.B.	TZ Ž	DOMAĆI	STRANI	UKUPNO	%	DOMAĆI	STRANI	UKUPNO	%	DOMAĆI	STRANI	UKUPNO
1	Istra	875.677	17.275.165	18.150.842	31,73	907.363	16.652.374	17.559.737	32,31	97	104	103
2	P-G	1.436.462	9.915.302	11.351.764	19,84	1.367.088	9.507.688	10.874.776	20,01	105	104	104
3	L-S	126.090	1.119.887	1.245.977	2,18	129.851	1.050.098	1.179.949	2,17	97	107	106
Kvarner		1.562.552	11.035.189	12.597.741	22,02	1.496.939	10.557.786	12.054.725	22,18	104	105	105
4	ZD	1.757.751	5.031.302	6.789.053	11,87	1.502.978	4.588.643	6.091.621	11,21	117	110	111
5	Š-K	3.453.556	569.141	4.022.697	7,03	3.210.178	500.307	3.710.485	6,83	108	114	108
6	S-D	931.124	8.213.470	9.144.594	15,99	872.406	7.692.482	8.564.888	15,76	107	107	107
7	D-N	465.671	4.086.238	4.551.909	7,96	437.500	4.101.016	4.538.516	8,35	106	100	100
Dalmacija		6.608.102	17.900.151	24.508.253	42,84	6.023.062	16.882.448	22.905.510	42,15	110	106	107
UKUPNO Jadran		9.046.331	46.210.505	55.256.836	96,59	8.427.364	44.092.608	52.519.972	96,65	107	105	105
8	TZGZ	305.961	792.144	1.098.105	1,92	291.341	705.605	996.946	1,83	105	112	110
Kontinentalna		511.171	338.981	850.152	1,49	499.329	323.966	823.295	1,52	102	105	103
SVEUKUPNO		9.863.463	47.341.630	57.205.093	100,00	9.218.034	45.122.179	54.340.213	100,00	107	105	105

Izvor: Hrvatska turistička zajednica, siječanj 2008.

4. TURISTIČKI PROMET PO VRSTI SMJEŠTAJA

4.1. HOTELI

Isto tako, valja naglasiti kako u Istri trenutno raspolažemo sa **19 hotela razine 4 zvjezdice**, među koje ubrajamo 13 velikih hotela kapaciteta većeg od 150 postelja;

- Hoteli Sol Aurora, Sol Umag, Sol Koralj i Sol Garden Istra u Umagu,
- Hotel Maestral u Novigradu,
- Hoteli Valamar club Tamaris i Valamar Diamant, Laguna Galijot te Laguna Albatros u Poreču,
- Hoteli Eden i Istra u Rovinju,
- Hotel Medulin u Medulinu,
- Villa Annette i hotel Valamar Sanfior u Rapcu,

te još 6 manjih, obiteljskih **boutique hotela** koji znatno doprinose unapređenju ponude i produženju turističke sezone u Istri, među kojima je **u Vjesnikovoj akciji Turistički cvijet – kvaliteta ha Hrvatsku** hotel San Rocco ove godine proglašen **najboljim malim hotelom Hrvatske**;

- Hotel Mulino u Plovaniji,
- Vila Rosetta u Savudriji,
- Hotel San Rocco u Brtonigli,
- Hotel Nautica u Novigradu,
- Hotel vila Letan u Peroju,
- Vila Annette u Rapcu,

dok se u skoroj budućnosti planira daljnje podizanje kvalitete i izgradnja novih hotela razine 4 i 5 zvjezdica (Adriatic Kempinski resort, turističko naselje Lanterna kod Tara, Porto Mariccio, golf Marlera i dr.).

Tablica 7: Struktura hotela u Istri u odnosu na 2002. godinu

Vrsta	Stanje 31.08.2002.			Stanje 31.08.2007.		Indeks 2007/02	
	Kat.	Broj	Kapacitet (stalne postelje)	Broj	Kapacitet (stalne postelje)	Broj hotela	Kapacitet
Hoteli	****	3	1.471	19	8.170	633,3	555,4
	***	42	16.286	55	17.330	131,0	106,4
	**	32	9.437	15	2.424	46,9	25,7
	*	8	1.315	2	400	25,0	30,4
Ukupno Hoteli		85	28.509	91	28.324	107,1	99,4

Izvor: Državni zavod za statistiku

Uvidom u tablicu broj 7, vidimo kako posljednjih godina bilježimo povećanje kapaciteta u hotelima visoke kategorije u Istri, posebice među hotelima 4 zvjezdice gdje imamo **16 novih objekata s oko 6.700 novih postelja u visokokvalitetnom hotelskom smještaju.**

Također, u istom razdoblju bilježimo i smanjenje od 20-ak hotela sa 2 i s 1 zvjezdicom, od kojih je znatan dio već unaprijeđen ili je u tijeku rekonstrukcija ili adaptacija u višu kategoriju.

NOĆENJA U HOTELIMA

Prema podacima Turističke zajednice Istarske županije, u Istri je u proteklom razdoblju u **hotelima** ostvareno **4.712.886 noćenja** (udio od 26% u ukupnim noćenjima) što je na razini prošlogodišnjeg ostvarenja (indeks 99), dok među dolascima bilježimo povećanje od 3 posto. Podijelimo li noćenja u hotelima s raspoloživim kapacitetima u hotelima (28.327) dobivamo **prosječnu popunjenost hotela od 166 dana.**

Ovakve rezultate ocjenjujemo kao izuzetno dobre, posebice ako uzmemo u obzir da je prošle godine zabilježeno 35 tisuća noćenja koja su ostvarili građevinski radnici na području TZ Vrsara, te 53 tisuće noćenja po istoj osnovi na području TZ Rovinja, koja su pribilježena kao noćenja realizirana u hotelskom smještaju. Zbroje li se ta dva iznosa, dobivamo gotovo 90-ak tisuća noćenja koja bi trebalo odbiti od ukupnog zbroja noćenja u hotelima prošle godine, kako bi se dobio usporedivi podatak za navedeno razdoblje. Na taj način imali bi realno povećanje u odnosu na 2006. godinu od 2%.

Tablica 8: Pregled dolazaka i noćenja po smještajnim kapacitetima u 2007.

RB	Tip smještaja	2007.			2006.			Indeksi	
		Dolasci	Nocenja	%N	Dolasci	Nocenja	%N	Dol.	Noc.
1	hotel	919.026	4.712.886	25,97	894.636	4.739.872	26,99	103	99
2	kamp	882.781	7.146.077	39,37	851.420	6.988.069	39,80	104	102
3	turistički apartman	465.852	3.344.694	18,43	419.496	3.111.297	17,72	111	108
4	soba za iznajmljivanje	181.797	1.314.560	7,24	174.569	1.267.158	7,22	104	104
5	»nepoznato«	130.378	886.630	4,88	117.504	801.809	4,57	111	111
6	vez	102.023	203.395	1,12	91.923	161.400	0,92	111	126
7	odmaralište za djecu i mladež	26.897	147.992	0,82	21.118	117.438	0,67	127	126
8	kuća i stan za odmor	24.615	252.445	1,39	25.014	256.410	1,46	98	98
9	odmaralište	12.751	91.687	0,51	10.630	77.257	0,44	120	119
10	pansion	8.094	40.308	0,22	5.640	30.501	0,17	144	132
11	prenočište	1.810	10.147	0,06	1.566	8.516	0,05	116	119
12	lječilište	3	21	0,00	0	0	0,00	---	---
13	motel	0	0	0,00	2	10	0,00	0	0
14	planinarski dom	0	0	0,00	0	0	0,00	---	---
UKUPNO		2.756.027	18.150.842	100,00	2.613.518	17.559.737	100,00	105	103

Izvor: Turističke zajednice Istarske županije, siječanj 2008.

Generalno gledajući, najveće istarske kompanije su u hotelima potvrdile prošlogodišnje dobre rezultate u hotelima (indeks 99) s tek 27 tisuća manje noćenja. Najveći porast noćenja u hotelima bilježe **Istraturist i NP Brijuni s indeksima od**

109 i 107. Isto tako, Plava laguna bilježi povećanje od 2, uz ujedno najviše noćenja u hotelima; 1,013 milijuna.

Najveći **pad noćenja, gotovo 100.000 ili -20 posto bilježimo u hotelima Maistre**, ali to pripisujemo prošlogodišnjem povećanju uslijed boravka građevinskih radnika koji su bili angažirani na investicijskim radovima Maistre u predsezoni. To nam potvrđuje i indeks od tek 21 posto među domaćim gostima u hotelima Maistre.

Ako analiziramo nacionalnu strukturu gostiju koji su boravili u hotelima najvećih istarskih hotelsko-turističkih kompanija, vidimo da su najviše ostvarili **gosti iz Njemačke (preko 0,5 milijuna)**, s tim da u odnosu na isti period lani imamo pad od 19 posto. Osim kod Maistre (indeks 108), na ovom tržištu bilježimo negativne indekse kod svih hotelijera, s tim da su najveći dio Nijemci ostvarili u Poreču u hotelima Riviere Poreč i Plave lagune.

Drugi su **Rusi s nešto manje od 0,5 milijuna noćenja** koji ujedno bilježe i **najveći porast od 35 posto** u odnosu na lani. Najviše noćenja Rusi su ostvarili u hotelima Plave lagune, s porastom od 52 posto u odnosu na lani, te je i ovo tržište u Poreču ostvarilo najveći broj noćenja; preko 270.000 u hotelima dvaju porečkih hotelijera. Treće mjesto 'dijele' **Italija i Austrija s preko 400.000 noćenja** u hotelima, s time da su Talijani najviše noćenja ostvarili u hotelima Plave lagune (144 tisuće), dok su noćenja Austrijanaca najveća u hotelima Riviere Poreč (155 tisuća).

Britansko tržište je među najvećim hotelijerima peto po redu s preko 221 tisuću noćenja u hotelima, s time da se najviše ostvari u hotelima Riviere Poreč (79 tisuća) i Maistre (76.000).

Od ostalih tržišta, **gosti iz Hrvatske u hotelima ostvaruju 230.000 noćenja, Slovenci 196, a gosti iz Češke cca. 137 tisuća.** S ovim tržištima zatvaramo krug onih koji u hotelima prelaze 100.000 noćenja u hotelima.

4.2. KAMPOVI

U odnosu na isti period lani, u kampovima bilježimo **7.146.077 noćenja** uz povećanje od 2 posto. Prosječan boravak u kampovima iznosi 8,2 dana, dok je **prosječna popunjenost 63 dana**.

Uzmemo li u obzir činjenicu da se **u kampovima ostvari preko 40 posto noćenja u Istri**, navedeni učinak je značajno utjecao na ovogodišnje dobre rezultate u pogledu turističkih noćenja u Istri; zaustavljen je negativan trend koji je bio prisutan proteklih godina te su premašeni i odlični rezultati iz 2005. godine.

Godina	2005.	2006.	2007.	index 07/06	index 07/05
Istra ukupno	6.949.705	6.920.140	7.146.077	103	103

Prema podacima DZS-a, u Istri se trenutno nudi **113.144 mjesta u kampovima**, što u ukupnom udjelu svih smještajnih kapaciteta iznosi 46 posto. Tako velik broj smještajnih kapaciteta, uz istovremeno nedovoljno konkurentnu prateću infrastrukturu u većini kampovima u Istri, nameće potrebu još intenzivnijeg ulaganja u unapređenje kvalitete ukupnog kamping proizvoda u našoj regiji.

Stanje u istarskim kampovima možemo rezimirati kroz nekoliko točaka:

- 1. nema dovoljno atrakcija,**
- 2. nema dovoljno sadržaja,**
- 3. većina kampova nije parcelizirana: gost ne zna što točno kupuje; na kojem mjestu u kampu i koje kvalitete,**
- 4. prisutno je puno nereda i uzurpiranja prostora, poglavito od gostiju koji plaćaju paušal,**
- 5. u konkurenciji s ostalim europskim kampovima, po skupoći smo u samom vrhu, na drugom mjestu iza Francuske, tako da je vrijednost novca za dobivenu uslugu izrazito niska.**

Navedeni razlozi, osim ranjivosti i ovisnosti o vremenskim prilikama, dodatno nas stavljaju u nepovoljnu poziciju, i to ne samo trenutno, već se predviđa da će to potrajati i u narednom razdoblju.

Isto tako, posebno želimo istaknuti ključne probleme koji generiraju nemogućnost značajnijih ulaganja u podizanje kvalitete kampova (i hotela).

Tu mislimo na **neriješeno pitanje vlasništva nad tzv. turističkim zemljištem**, ali i na nedovoljnu učinkovitost tijela državne uprave kod izdavanja dozvola, što je jednim dijelom uvjetovano i sporom izradom prostorno planskih podloga od strane jedinica lokalne samouprave.

Analiziramo li ostvarenja najvećih istarskih kompanija, **u kampovima je ove godine ostvareno povećanje od 2 posto** u odnosu na isti period lanjske godine. To su ujedno i kapaciteti u kojima se ostvari najviše noćenja, preko 4,6 milijuna.

Među hotelijerima, **najveći porast noćenja u kampovima ostvario je Rabac d.d. s indeksom 112 (6.500 noćenja više) dok je Istraturist realizirano porast od 9 posto (60.000 noćenja više)**. Od ostalih, kampovi su također u porastu kod **Riviere Poreč s indeksom 103** (+37 tisuća noćenja) i kod **Maistre s indeksom 102** (+26 tisuća) te najviše noćenja u kampovima; 1,4 milijuna. Od ostalih, Riviera Poreč je ostvarila preko 1,2 a Plava laguna 1 milijun noćenja u kampovima.

Ako analiziramo strukturu gostiju u kampovima najvećih istarskih hotelsko-turističkih društava po nacionalnosti, od značajnijih tržišta bilježimo **porast Nijemaca od 5 posto s ujedno najvećim ostvarenjem od 1,6 milijuna noćenja**.

Maistra je na njemačkom tržištu u kampovima realizirala **porast od 9 posto s ujedno najvećim brojem noćenja: preko 540 tisuća**. U odnosu na lani Riviera Poreč sa 468 tisuća noćenja bilježi indeks 103, dok Plava laguna s 380 tisuća potvrđuje prošlogodišnje ostvarenje. Istraturist je sa 228 tisuća noćenja ostvario indeks 108.

Drugi su **Nizozemci** koji sa **0,7 milijuna noćenja** potvrđuju prošlogodišnje ostvarenje (indeks 101). Najbolji rezultat na ovom tržištu ostvarila je **Maistra** sa 219.000 noćenja te indeksom 111, a slijede ju Plava laguna sa 217 tisuća noćenja, ali s negativnim indeksom u odnosu na lani; -7 posto. Riviera Poreč je na ovom tržištu ostvarila 166 tisuća noćenja (indeks 96) a **Istraturist** 125 tisuće noćenja uz **najveći indeks; 118**.

Treće tržište u kampovima je ono **Slovensko sa 0,6 milijuna noćenja**, uz indeks 96. Unatoč vrlo negativnom indeksu od 82, **Maistra** na ovom tržištu bilježi najviše noćenja u odnosu na druge hotelijere; preko 178 tisuća. Slijede Riviera Poreč sa 129 tisuća (indeks 106), Istraturist sa 125 tisuće (indeks 102) i Plava laguna sa 100.000 noćenja u kampovima (indeks 105).

Od ostalih, izdvajamo **Talijansko tržište sa preko pola milijuna noćenja u kampovima** (indeks 102) te **Austrijsko sa 400 tisuća** (indeks 98), a novost predstavljaju Danci koji u kampovima u Istri ostvare 165 tisuće noćenja.

5. OSTALI POKAZATELJI

5.1. PROMET U ZRAČNOJ LUCI PULA

Tijekom 2007. godine u Zračnoj luci Pula zabilježeno je **370.261 putnik, te je ostvareno povećanje od 28,2% u odnosu na isti period lani**, kada ih je registrirano 288.812. S nastavkom ovakvog eksponencijalno rastućeg trenda, **očekuje se da će putnički promet u pulskoj Zračnoj luci sljedeće godine premašiti 400.000 putnika**, što predstavlja skoro dvostruko više nego prije 2 godine. Navedene brojke ne uključuju tranzitni promet kroz ZL Pula koji trenutno 'pokriva' dodatnih 1-3 posto prometa, s tim da je taj udio nekada bio i preko trećine prometa.

Tablica 9: Putnički promet u ZL Pula u posljednjih 10-ak godina

	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I - XII
1996	813	579	736	752	1.909	3.564	4.570	4.774	3.667	1.473	746	857	24.440
1997	936	759	763	1.005	6.813	8.785	13.274	12.742	11.042	2.850	1.279	953	61.201
1998	760	627	1.062	1.610	5.683	10.590	10.850	13.488	10.457	2.958	1.070	1.191	60.346
1999	819	1.067	1.038	727	3.304	6.772	8.269	10.596	8.419	2.301	1.326	953	45.591
2000	733	707	1.072	1.319	5.297	8.366	13.300	15.234	11.574	2.833	878	1.178	62.491
2001	944	680	1.003	1.757	7.085	16.231	20.953	22.418	18.710	3.317	803	841	94.742
2002	770	514	2.654	2.886	11.059	21.823	28.796	31.502	22.782	7.490	1.281	1.930	133.487
2003	1.394	1.425	1.529	2.957	11.463	21.251	27.247	32.779	20.894	6.214	1.689	1.300	130.142
2004	1.290	1.319	1.560	2.671	11.118	24.074	34.806	37.850	25.911	5.790	1.367	1.091	148.847
2005	1.034	978	1.668	3.188	15.259	32.132	51.590	50.867	37.128	9.498	1.264	1.198	205.804
2006	988	878	927	4.030	24.506	45.383	75.059	63.477	51.943	13.512	3.999	4.110	288.812
2007	3.329	4.835	7.301	10.257	29.649	64.629	85.524	79.915	67.161	14.638	1.897	1.126	370.261

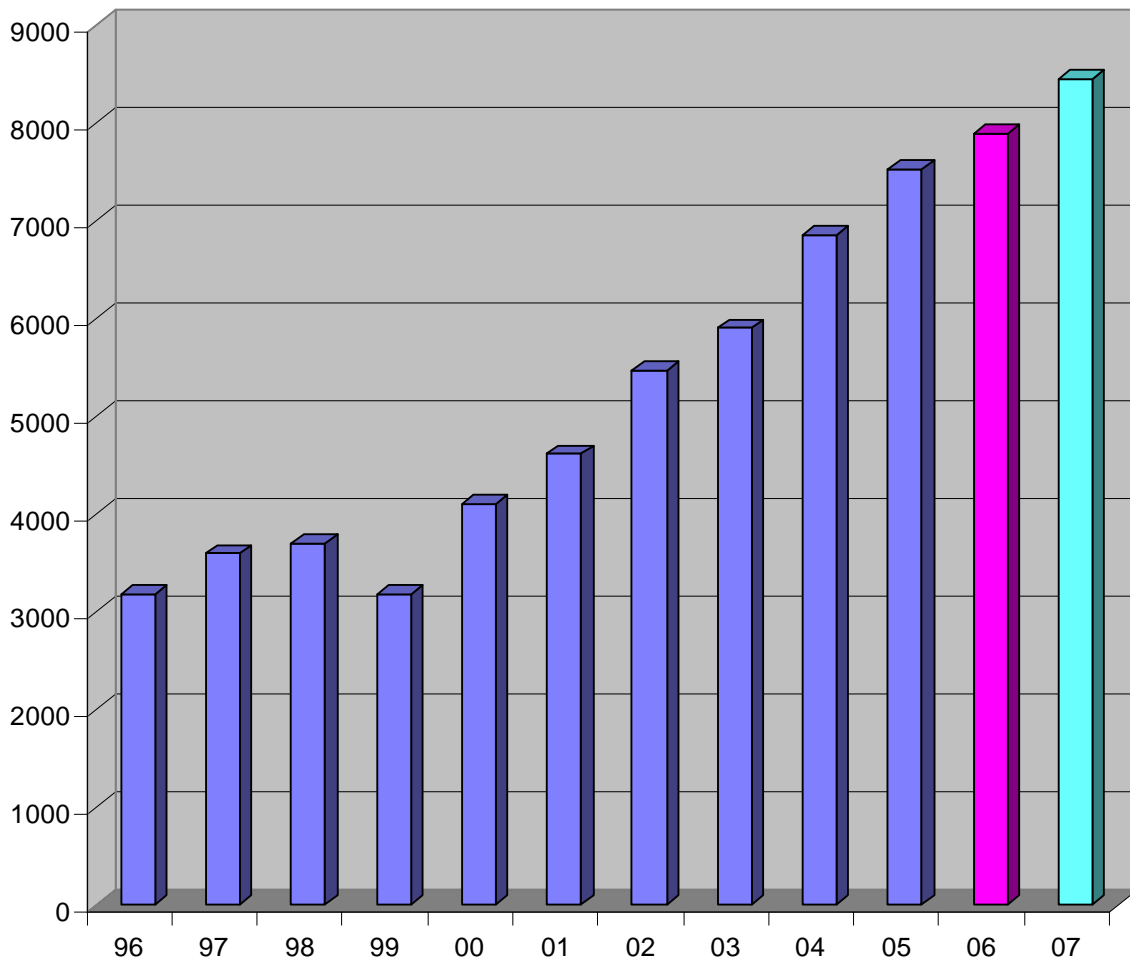
Izvor: Zračna luka Pula

Od ukupnom prometa, **međunarodni zračni promet pokriva 93 posto svih letova**. Isto tako, **76 posto je chartera**, a ostali su redovni letovi.

Analiziramo li broj letova u proteklom razdoblju, vidimo da je prošle godine ostvareno **najviše do sada, 7.895 leta**, te da je **ove godine ostvareno 8.458**, što je 7 posto više nego u istom periodu lanjske godine.

Navedeno potvrđuje gore navedena izuzetna ostvarenja u pogledu putničkog prometa te ovu godinu svrstava u najuspješniju do sada.

Grafikon 2: Broj letova u ZL Pula u posljednjih 10-ak godina

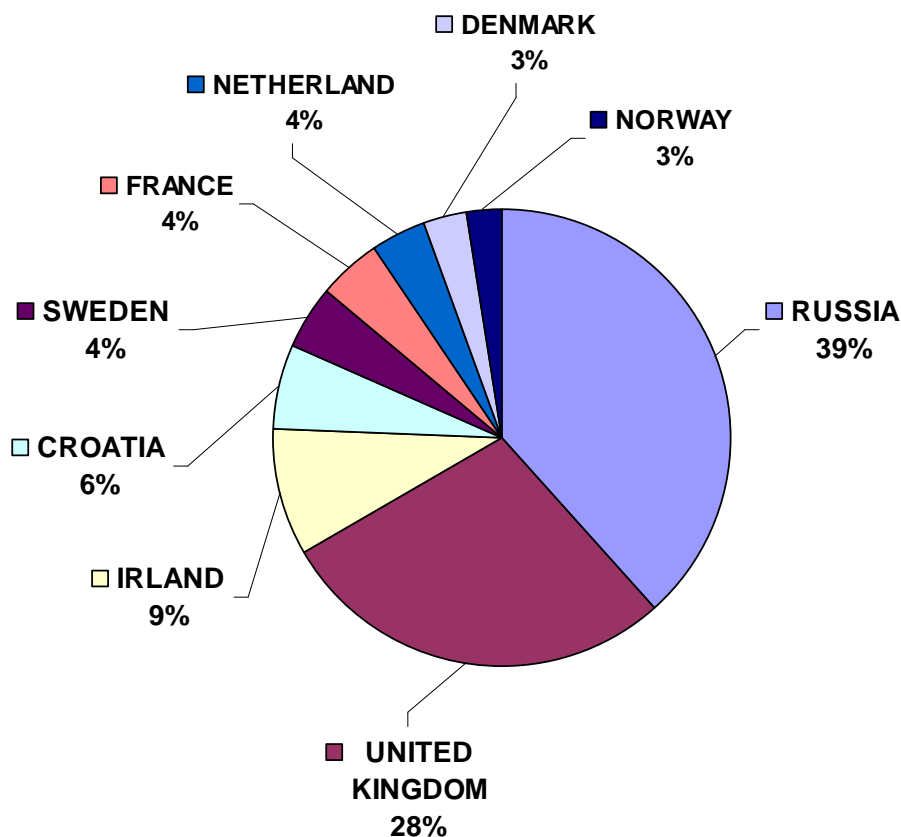

Izvor: Zračna luka Pula

U prilog navedenim podacima možemo napomenuti kako su od 31. listopada 2006. krenuli letovi low cost prijevoznika Ryanair iz Irske kojima je pulska Zračna luka povezana s Londonom, a od 08. veljače 2007. i sa Dublinom, što je doprinijelo povećanju broja gostiju s Britanskog otočja, te produženje turističke sezone. U proteklih 9 mjeseci Ryanair je kompanija s najvećim brojem putnika, preko 52.000 u dolasku ili u smjeru Londona i Dublina.

Prema podacima koje nam je dostavila Zračna luka Pula, u protekloj godini prema nacionalnoj strukturi putnika koji su u Istru došli zrakoplovom, prednjače **putnici iz Rusije s udjelom od 39%** u odnosu na ukupan broj "avio" putnika u Istru. Putnici **iz Britanije predstavljaju 28% svih putnika**, te putnici koji dolaze **iz Irske 9%** (Grafikon 3). Također, značajan udio predstavljaju **putnici iz Skandinavije s udjelom od 10%** (porijeklom iz Norveške, Švedske i Danske) te iz Nizozemske sa dodatnih 4%. Preostalih 4% pokrivaju zrakoplovi iz Francuske, dok su **domaći putnici zabilježili 6% od ukupnog broja**.

Grafikon 3: Struktura putnika u ZL Pula po zemljama porijekla 2007. godine

Izvor: Zračna luka Pula

Na području Republike Hrvatske imamo ukupno 9 Zračnih luka i pristaništa za prihvat zrakoplova u javnom zračnom prometu, a to su ZL Zagreb, Split, Dubrovnik, Pula, Zadar, Osijek, Rijeka, te zračna pristaništa Brač i Mali Lošinj. Uvidom u podatke koje nam je dostavila Uprava zračnog prometa Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, vidimo kako je 2006. godine **Zračna luka Pula, zajedno sa ZL Rijeka zabilježila najveći porast putničkog prometa od 40 posto** u odnosu na prethodnu godinu.

Pozitivan trend se nastavlja i ove godine. Po obujmu putničkog prometa ZL Pula sa 0,37 milijuna putnika zauzima četvrto mjesto u RH iza Zagreba (1,97 milijuna putnika), Splita (1,16 milijun) i Dubrovnika (1,1 milijun), a isto vrijedi u pogledu operacija zrakoplova. Od ukupno **4,94 milijuna putnika** koliko se godišnje preveze kroz naše aerodrome, ZL Pula 'pokriva' oko 7,5 posto zračnog prometa, dok, što se broja zrakoplova tiče, taj udio iznosi 9 posto.

Smatramo da, s obzirom na značaj Istre kao turističke regije u Hrvatskoj, to nije dovoljno te da bi Pulska zračna luka trebala ostvarivati daleko veće brojke, u skladu s turističkim prometom Istre koji predstavlja jednu trećinu Hrvatskog turizma.

Ovogodišnji rezultati potvrđuju gore navedene odnose s time da ZL Pula nastavlja s intenzivnim porastom prometa (+28 posto), što nam opravdano daje nadu u dodatnu afirmaciju jedinog istarskog aerodroma

Od drugih Zračnih luka ove godine jedino ZL Zadar bilježi više od Pule (+90,9 posto), dok Zagrebačka zračna luka bilježi +15 posto, Split +8,3% te Dubrovnik +2,6 posto. Najveći pad bilježi aerodrom Brač (-19,3%), zatim ZL Mali lošinj -4,8 posto, te Osijek -1,6 posto. Slični odnosi prevladavaju i u pogledu ostvarenih letova.

Tablica 10: Putnički promet u ZL Pula u odnosu na ostale u RH

Zračne luke	Putnici			Zrakoplovi		
	2006	2007	Indeks	2006	2007	Indeks
Zagreb	1.719.621	1.979.614	15,12	40.884	43.258	5,81
Split	1.074.602	1.164.033	8,32	10.354	10.715	3,49
Dubrovnik	1.102.911	1.131.748	2,61	14.855	15.047	1,29
Pula	288.812	370.278	28,21	7.896	8.335	5,56
Rijeka	166.675	160.862	-3,49	3.497	3.407	-2,57
Zadar	58.659	111.952	90,85	4.764	5.230	9,78
Brač	17.731	14.310	-19,29	2.353	2.050	-12,88
Mali lošinj	10.829	10.314	-4,76	4.104	3.858	-5,99
Osijek	2.871	2.824	-1,64	649	497	-23,42
Ukupno	4.442.711	4.945.935	11,33	89.356	92.397	3,40

Izvor: Uprava zračnog prometa Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka

5.2. PRIHODI OD UGOSTITELJSTVA PO ŽUPANIJAMA

Sukladno podacima sadržanim u tablicama na sljedećim stranicama, vidljivo je kako Istarska županija, u odnosu na ostale regije u Republici Hrvatskoj, prednjači po skoro svim pokazateljima koji se tiču ugostiteljske djelatnosti u RH.

Ugostiteljska djelatnost obuhvaća pripremanje hrane i pružanje usluga prehrane, pripremanje i usluživanje pića i napitaka te pružanje smještajnih usluga (Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti, NN, br. 49/03. i 117/03.).

Prema NKD-u 2002., to su sve djelatnosti iz područja H Hoteli i restorani (osim djelatnosti studentskih i učeničkih domova i ostaloga ne-turističkog smještaja, koji se također razvrstavaju u područje H). U skladu s definicijom ugostiteljske djelatnosti, obuhvaćene su i djelatnosti pružanja smještajnih usluga turistima koje se obavljaju u kupališnim i klimatskim lječilištima (razvrstana u razred 85.11 prema NKD-u 2002.).

Tako je Istarska županija u 2006. godini **po broju poslovnih jedinica** (1.239) na trećem mjestu iza Grada Zagreba i Primorsko-goranske županije koje bilježe 2.206 i 1.337 jedinica. **Po broju zaposlenih u ugostiteljstvu** (8.315), i tu su Grad Zagreb i Primorsko-goranska županija zabilježile veći broj (11.459 i 8.579 zaposlenih), s tim da Istra ima najveći **broj sjedala** u ugostiteljskim objektima (130.480) a od ostalih županija približavaju joj se tek, ponovo, Primorsko-goranska županija i Grad Zagreb.

Ipak, pogledamo li najznačajniji pokazatelj, a to je **ostvareni promet u ugostiteljskim objektima vidimo da je tu Istarska županija s 3,06 milijardi kuna daleko najuspješnija županija u Hrvatskoj. Naime, to predstavlja gotovo jednu četvrtinu ukupnog prometa RH.**

Druga po redu je Primorsko-goranska županija s 2,2 milijarde, te Grad Zagreb s 2,05 milijardi, što je 2/3 ostvarenja u Istri, dok Splitsko-dalmatinska županija s 1,47 milijardom ne dostiže polovicu prometa koji se ostvari u Istri. Od ostalih, jedino Dubrovačko-neretvanska županija ostvaruje 1,38 milijardi kuna, dok od ostalih županija tek Zadarska prelazi pola milijarde.

Iste pokazatelje i odnose odlikuje prvih 9. mjeseci ove godine, što je najažurniji podatak kojim raspoložemo, a procjene najvećih istarskih hotelsko-turističkih kompanija najavljuju **povećanja ovogodišnjeg financijskog prometa na razini 10-15%** što će dodatno ojačati lidersku poziciju Istre kao turističke regije u Hrvatskoj.

Usporedimo li podatke o ugostiteljskoj djelatnosti sa brojem stanovnika u pojedinoj županiji, vidimo da Istarska županija **po svim kvalitativnim pokazateljima, značajno odstupa u odnosu na nacionalni prosjek, te na ostale turističke regije u našoj zemlji.**

Tablica 11: Udio ugostiteljske djelatnosti u odnosu na broj stanovnika u RH

Županija	Stanovnici (popis 2001)	Udio	Poslovne jedinice	Posl.jed./ stanovn.	Zaposleni	Zaposleni/ stanovn.	Sjedala	Sjedala/ stanovn.	Promet u tis.kuna	Promet po stan. (kn)
Grad Zagreb	779.145	17,6%	2.145	0,28%	10.829	1,39%	98.415	12,63%	1.503.162	1.929,25
Splitsko-dalmatinska	463.676	10,4%	2.293	0,49%	12.744	2,75%	137.670	29,69%	1.571.953	3.390,20
Zagrebačka	309.696	7,0%	975	0,31%	2.991	0,97%	41.524	13,41%	322.278	1.040,63
Primorsko-goranska	305.505	6,9%	2.109	0,69%	14.156	4,63%	153.621	50,28%	2.134.886	6.988,06
Istarska	206.344	4,7%	1.876	0,91%	14.991	7,27%	182.156	88,28%	3.204.240	15.528,63
Zadarska	162.045	3,7%	1.017	0,63%	5.006	3,09%	57.464	35,46%	726.163	4.481,24
Dubrovačko-neretvanska	122.870	2,8%	655	0,53%	6.754	5,50%	57.690	46,95%	1.354.111	11.020,68
Šibensko-kninska	112.891	2,5%	603	0,53%	3.241	2,87%	44.210	39,16%	474.468	4.202,89
Ostale županije	1.975.288	44,5%	5.290	0,27%	19.563	0,99%	251.130	12,71%	2.013.195	1.019,19
Hrvatska	4.437.460	100,0%	16.963	0,38%	90.275	2,03%	1.023.880	23,07%	13.304.456	2.998,21

Izvor: Državni zavod za statistiku, siječanj 2008.

Vidimo tako da na razini Hrvatske **udio poslovnih jedinica** iznosi 0,38%, dok je u Istri taj udio 0,91 posto po stanovniku. Od ostalih regija, jedino Primorsko-goranska ima 0,69% a Zadarska 0,63. Od ostalih županija, tek dvije prelaze 0,5 postotni udio. U pogledu **udjela zaposlenih u ugostiteljstvu**, na području Istre je taj pokazatelj još izraženiji; 7,27% od ukupnog broja stanovnika. Za usporedbu, nacionalni prosjek je 2,03% dok se tek Dubrovačko-neretvanska županija sa 5,5 posto donekle približila Istri.

U pogledu **broja sjedala u ugostiteljskim objektima**, taj je udio u Istri također najveći – 88,28 posto. To znači da na svakog stanovnika u Istri otpada skoro jedno (0,9) sjedalo u ugostiteljskom objektu. Nacionalni prosjek je znatno niže, tj. jedno sjedalo ide na 4 stanovnika (udio od 23 posto). Ostale županije ne prelaze 51 posto (jedno sjedalo na 2 stanovnika).

I na kraju, financijski pokazatelj koji govori **koliko prihoda po stanovniku ostvari ugostiteljska djelatnost; u Istri je taj iznos preko 15.500 kuna po stanovniku**, ponovo daleko iznad prosjeka RH koji je oko 3.000 kuna.

Od ostalih županija, jedino Dubrovačko-neretvanska se približava Istri sa 11.000 kuna po stanovniku ove županije, dok u Primorsko-goranskoj županiji taj pokazatelj ne premašuje 7.000 kuna. U preostalim regijama, prihodi po stanovniku kreću se oko nacionalnog prosjeka ili tek nešto iznad, ali uvijek puno niže od Istre.

Tablica 12: Godišnji izvještaj ugostiteljstva u 2006. godini

ŽUPANIJA	Poslovne jedinice			Zaposleni ¹⁾			Sjedala			Promet u tis. kuna					
	X. - XII. 2005.	X. - XII. 2006.	indeksi X. - XII. 2006. X. - XII. 2005.	X. - XII. 2005.	X. - XII. 2006.	indeksi X. - XII. 2006. X. - XII. 2005.	X. - XII. 2005.	X. - XII. 2006.	indeksi X. - XII. 2006. X. - XII. 2005.	X. - XII. 2005.	X. - XII. 2006.	indeksi X. - XII. 2006. X. - XII. 2005.	I. - XII. 2005.	I. - XII. 2006.	indeksi I. - XII. 2006 I. - XII. 2005
Zagrebačka	925	900	97,3	2 261	2 234	98,8	28 614	27 447	95,9	76 122	82 306	108,1	294 603	320 918	108,9
Krapinsko-zagorska	432	427	98,8	1 446	1 574	108,9	20 600	21 384	103,8	54 114	59 070	109,2	208 386	214 884	103,1
Sisačko-moslavačka	366	376	102,7	1 342	1 266	94,3	13 620	15 090	110,8	38 726	38 318	98,9	152 524	163 808	107,4
Karlovačka	517	498	96,3	1 969	1 836	93,2	22 037	22 355	101,4	61 775	62 403	101,0	266 113	279 167	104,9
Varaždinska	482	461	95,6	1 778	1 771	99,6	25 435	32 084	126,1	70 876	74 000	104,4	276 109	288 972	104,7
Koprivničko-križevačka	244	264	108,2	820	856	104,4	10 833	11 951	110,3	32 923	32 327	98,2	119 607	121 307	101,4
Bjelovarsko-bilogorska	289	277	95,8	953	973	102,1	12 039	11 758	97,7	32 660	37 167	113,8	128 289	142 429	111,0
Primorsko-goranska	1 427	1 337	93,7	8 820	8 579	97,3	109 349	100 821	92,2	282 057	320 781	113,7	2 052 506	2 210 364	107,7
Ličko-senjska	259	261	100,8	1 330	1 397	105,0	14 527	14 585	100,4	28 934	33 394	115,4	208 656	219 546	105,2
Virovitičko-podravska	201	202	100,5	507	584	115,2	8 414	8 934	106,2	12 586	15 444	122,7	50 683	59 293	117,0
Požeško-slavonska	185	169	91,4	498	420	84,3	7 472	6 379	85,4	12 342	11 244	91,1	50 534	46 195	91,4
Brodsko-posavska	426	465	109,2	1 072	1 206	112,5	17 317	18 233	105,3	26 518	30 359	114,5	101 706	112 224	110,3
Zadarska	553	659	119,2	2 133	2 402	112,6	28 596	35 214	123,1	61 321	65 750	107,2	578 468	647 446	111,9
Osječko-baranjska	605	587	97,0	2 424	2 334	96,3	27 597	25 096	90,9	72 549	85 899	118,4	268 361	308 684	115,0
Šibensko-kninska	302	316	104,6	1 677	1 760	104,9	25 966	27 678	106,6	50 664	46 362	91,5	441 966	455 516	103,1
Vukovarsko-srijemska	496	500	100,8	1 501	1 502	100,1	21 494	23 070	107,3	36 310	39 245	108,1	139 877	154 593	110,5
Splitsko-dalmatinska	1 277	1 185	92,8	7 416	7 034	94,8	93 204	84 028	90,2	177 110	167 956	94,8	1 418 860	1 468 560	103,5
Istarska	1 366	1 239	90,7	8 372	8 315	99,3	127 566	130 480	102,3	198 699	213 794	107,6	2 954 216	3 059 842	103,6
Dubrovačko-neretvanska	354	365	103,1	4 659	4 426	95,0	41 620	43 185	103,8	161 269	173 069	107,3	1 289 036	1 377 187	106,8
Međimurska	314	302	96,2	1 000	1 012	101,2	15 674	15 778	100,7	31 602	34 860	110,3	121 184	135 685	112,0
Grad Zagreb	2 281	2 206	96,7	11 156	11 459	102,7	95 042	99 602	104,8	508 681	541 479	106,4	1 905 737	2 050 723	107,6
UKUPNO RH	13 301	12 996	97,7	63 134	62 940	99,7	767 016	775 152	101,1	2 027 838	2 165 227	106,8	13 027 421	13 837 343	106,2

Izvor: Državni zavod za statistiku, siječanj 2007.

Tablica 13: Tromjesečni izvještaj ugostiteljstva za prvih 9 mjeseci 2007. godine

ŽUPANIJA	Poslovne jedinice			Zaposleni ¹⁾			Sjedala			Promet u tis. kuna					
	VII. – IX. 2006.	VII. – IX. 2007.	indeksi VII. – IX. 2007./2006.	VII. – IX. 2006.	VII. – IX. 2007.	indeksi VII. – IX. 2007. VII. – IX. 2006.	VII. – IX. 2006.	VII. – IX. 2007.	indeksi VII. – IX. 2007. VII. – IX. 2006.	VII. – IX. 2006.	VII. – IX. 2007.	indeksi VII. – IX. 2007. VII. – IX. 2006.	I. – IX. 2006.	I. – IX. 2007.	indeksi I. – IX. 2007. I. – IX. 2006.
Zagrebačka	913	975	106,8	2 319	2 991	129,0	28 101	41 524	147,8	86 415	108 903	126,0	238 613	322 278	135,1
Krapinsko-zagorska	417	432	103,6	1 472	1 559	105,9	20 317	22 179	109,2	58 936	63 601	107,9	155 814	175 830	112,8
Sisačko-moslavačka	413	460	111,4	1 375	1 531	111,3	16 332	21 951	134,4	42 392	48 741	115,0	125 490	142 667	113,7
Karlovačka	501	478	95,4	1 909	1 855	97,2	23 332	21 216	90,9	87 859	93 000	105,9	216 764	224 046	103,4
Varaždinska	483	602	124,6	1 878	2 394	127,5	25 960	32 831	126,5	73 904	95 311	129,0	214 973	285 355	132,7
Koprivničko-križevačka	260	284	109,2	883	939	106,3	11 722	11 788	100,6	29 848	35 022	117,3	88 980	102 215	114,9
Bjelovarsko-bilogorska	278	267	96,0	967	1 040	107,5	11 767	12 310	104,6	38 416	39 441	102,7	105 260	112 495	106,9
Primorsko-goranska	1 789	2 109	117,9	13 230	14 156	107,0	142 305	153 621	108,0	1 085 963	1 223 521	112,7	1 889 583	2 134 886	113,0
Ličko-senjska	360	386	107,2	1 852	2 028	109,5	17 760	17 836	100,4	108 011	133 871	123,9	186 151	220 430	118,4
Virovitičko-podravska	218	243	111,5	644	859	133,4	9 139	11 158	122,1	15 513	21 302	137,3	43 848	60 102	137,1
Požeško-slavonska	185	201	108,6	443	548	123,7	7 212	8 806	122,1	12 168	17 567	144,4	34 953	46 917	134,2
Brodsko-posavska	470	453	96,4	1 254	1 340	106,9	17 843	17 524	98,2	26 724	46 226	173,0	81 865	122 473	149,6
Zadarska	965	1 017	105,4	4 526	5 006	110,6	54 067	57 464	106,3	378 702	453 618	119,8	581 696	726 163	124,8
Osječko-baranjska	592	675	114,0	2 354	2 949	125,3	26 516	30 567	115,3	75 712	88 743	117,2	222 786	277 646	124,6
Šibensko-kninska	433	603	139,3	2 912	3 241	111,3	33 269	44 210	132,9	274 548	311 974	113,6	409 154	474 468	116,0
Vukovarsko-srijemska	509	490	96,3	1 542	1 392	90,3	23 864	26 567	111,3	40 255	43 018	106,9	115 349	126 142	109,4
Splitsko-dalmatinska	1 622	2 293	141,4	11 071	12 744	115,1	111 036	137 670	124,0	830 205	997 280	120,1	1 300 604	1 571 953	120,9
Istarska	1 528	1 876	122,8	14 106	14 991	106,3	165 545	182 156	110,0	1 881 162	2 070 312	110,1	2 846 047	3 204 240	112,6
Dubrovačko-neretvanska	480	655	136,5	6 293	6 754	107,3	50 733	57 690	113,7	730 588	851 624	116,6	1 204 118	1 354 111	112,5
Međimurska	306	319	104,2	1 032	1 129	109,4	16 174	16 397	101,4	36 099	42 185	116,9	100 825	116 877	115,9
Grad Zagreb	2 361	2 145	90,9	12 265	10 829	88,3	107 610	98 415	91,5	502 234	491 379	97,8	1 509 241	1 503 162	99,6
UKUPNO RH	15 083	16 963	112,5	84 327	90 275	107,1	920 604	1 023 880	111,2	6 415 654	7 276 639	113,4	11 672 114	13 304 456	114,0

Izvor: Državni zavod za statistiku, siječanj 2008.

5.3. STRUKTURA SMJEŠTAJNIH KAPACITETA

Dodatni pokazatelj koji govori o nepovoljnom tržišnom položaju Istre u odnosu na konkurentne turističke regije je njezina struktura smještajnih kapaciteta. Uvidom u sljedeću tablicu, prvenstveno vidimo kako najveći udio, **skoro polovicu smještaja Istra ima u kampovima (45,9%)**. Od ostalih regija koje smo analizirali, Toscana i Veneto imaju oko trećinu kapaciteta u kampovima, Emilia Romagna tek jednu desetinu, dok su udjeli kampova u kapacitetima Mallorce i Balleara zanemarivi.

Takva struktura smještajnih kapaciteta nikako ne pogoduje značajnijem produženju turističke sezone, unatoč znatnim naporima koji se u tom smislu čine. Znamo da su **kampovi usko vezani za meteorološke prilike** te im pogoduju isključivo sunčani dani, čist okoliš i more, tako da su kišoviti ljetni mjeseci posljednjih godina (i po 20 dana) ponekad kumovali i dvoznamenkastim minusima u noćenjima u kampovima.

Tablica 14: Usporedba smještajnih kapaciteta Istre sa konkurentnim regijama

Regija	Ukupni kapaciteti	Kampovi / udio		Hoteli / udio		Hoteli 5* / udio		Hoteli 4* / udio	
Istra	246.311	113.144	45,9%	28.327	11,5%	88	0,3%	8.085	28,5%
Mallorca	286.231	500	0,2%	149.087	52,1%	5.264	3,5%	40.779	27,4%
Riviera Romagnola	337.221	85.000	25,2%	225.188	66,8%	592	0,3%	24.059	10,7%
Emilia Romagna	421.272	104.000	24,7%	285.900	67,9%	1.526	0,5%	42.477	14,9%
Baleari	423.259	2.762	0,7%	199.181	47,1%	5.534	2,8%	50.567	25,4%
Toscana	475.328	165.164	34,7%	183.153	38,5%	4.523	2,5%	48.861	26,7%
Veneto	680.383	211.382	31,1%	189.940	27,9%	5.488	2,9%	46.753	24,6%

Izvor: Istraživanje, siječanj 2008. - Istarska županija, Upravni odjel za turizam

Što se smještaja u hotelima tiče, Istra ima tek **malo više od jedne desetine kapaciteta u toj vrsti smještaja (28.000 postelja)**. Od tog broja, trenutno je samo jedan hotel na razini 5 zvjezdica, dok ih je 18 sa 4 zvjezdice. Tu Istra ima najveći udio u odnosu na konkurente (28,5 posto) ali u apsolutnom iznosu ima najmanje postelja (oko jednu petinu u odnosu na konkurente).

Isto tako, u sljedećoj tablici vidimo usporedbu popunjenosti smještajnih kapaciteta Istre u odnosu na pojedine konkurentne regije ili njihove dijelove (Mallorca kao dio Balearskog otočja ili Riviera Romagnola kao dio talijanske regije Emilia Romagna) koji ukazuju da Istra generalno ima najmanju popunjenost svojih kapaciteta, tj. da turistička sezona u Istri traje najkraće (72 dana).

Pojedine regije, kao što su Veneto i Toscana, tako odlikuje tek malo duža turistička sezona u odnosu na Istru, što je u skladu sa njihovom strukturom smještaja (jednu trećinu čine kampovi), dok Riviera Romagnola bilježi gotovo dvostruko dulju sezonu od Istre. U ovom je slučaju udio kampova znatno niži (tek oko jedna četvrtina).

Turistička sezona na Mallorci traje gotovo cijelu godinu (333 dana), s tim da u ovom slučaju kampovi nemaju gotovo nikakvu 'težinu' u strukturi smještajnih kapaciteta; tek 0,2 posto, što potvrđuje tezu o utjecaju strukture smještajnih kapaciteta na produženje turističke sezone.

Tablica 15: Usporedba popunjenosti kapaciteta Istre sa konkurentnim regijama

Regija	Ukupni kapaciteti	Noćenja 2006	Indeks 2006/05	Popunjenost kapaciteta (dana)
Istra	246.311	17.647.910	101,5	71,65
Mallorca	286.231	95.335.357	107,1	333,07
Riviera Romagnola	337.221	45.700.000	107,4	135,52
Emilia Romagna	421.272	54.986.000	105,7	130,52
Baleari	423.259	125.429.914	106,6	296,34
Toscana	475.328	41.100.000	107,6	86,47
Veneto	680.383	59.360.589	104,6	87,25

Izvor: Istraživanje, siječanj 2008. - Istarska županija, Upravni odjel za turizam

U odnosu na ostale smještajne kapacitete, hoteli u Istri ostvaruju najbolje rezultate u pogledu popunjenosti te tako doprinose produženju turističke sezone, a sve je to plod intenzivnih ulaganja posljednjih godina u podizanje kvalitete i njihovo restrukturiranje i repositioniranje.

Imamo tako već nekoliko Wellness, Club ili All inclusive hotela, a neki se već profiliraju kao gourmet ili kongresni hoteli, čime se stvaraju sadržaji (doživljaji) za zahtjevnije goste koji su spremni posjetiti Istru u svako doba godine, a ne isključivo u 2-3 ljetna mjeseca.

5.3. TURISTIČKE NAGRADE

Značaj i težinu Istre kao turističke regije u okviru Hrvatske, ali i šire, potvrđuju i brojne nagrade i priznanja koja svake godine turistički djelatnici i hotelsko-turistička društva dobivaju na gotovo svim relevantnim natjecanjima i dodjelama. Želimo stoga iskoristiti ovo izvješće kako bi posebno istaknuli pojedince, turističke zajednice, kompanije i druge koji su ove godine istaknuti kao najuspješniji.

PLAVI CVIJET 2007

- za kategoriju: tur. mjesto kao cjelina – grad Rovinj – Plavi cvijet sa zlatnim znakom,
- za kategoriju: tur. mjesto kao cjelina – općinsko središte Vrsar – Plavi cvijet sa srebrnim znakom,
- za kategoriju: tur. mjesto kao cjelina – mjesto Rabac – Plavi cvijet sa zlatnim znakom,
- za kategoriju: pojedinačni elementi – benzinska postaja Benzinska postaja Galižana – najbolje uređena benzinska postaja,
- za kategoriju: turistička ponuda ili zanimljivost Rovinjska priča o batani – najbolji turistički proizvod.

ZELENI CVIJET 2007

- za kategoriju: tur. mjesto kao cjelina – mjesto Grožnjan – Zeleni cvijet sa srebrnim znakom.

'ČOVJEK – KLJUČ USPJEHA'

Nagrađeni djelatnici godine po kategorijama:

- u kategoriji: KONOBAR

Dragutin Sošić, Poslodavac: Maistra d.d., Radno mjesto: konobar u Hotelu Adriatic

- u kategoriji: DJELATNIK HOTELSKOG DOMAĆINSTVA

Mirela Kos, Poslodavac: Rabac, ugostiteljstvo i turizam d.d., Radno mjesto: hotelska domaćica u hotelu Valamar Sanfior

- u kategoriji: PRIVATNI IZNAJMLJIVAČ

Davorka Šajina, Radno mjesto: voditelj (i vlasnik) agroturističkog imanja „Ograde“, Katun Lindarski

- u kategoriji: INSPEKTOR

Ivka Kraljević, Poslodavac: Državni inspektorat, Područna jedinica Rijeka, Odsjek inspeksijskog nadzora Poreč, ispostava Poreč, Radno mjesto: gospodarski inspektor,

- u kategoriji: PRODAVAČ

Irma Počerek, Poslodavac: Puljanka d.d., Radno mjesto: poslovođa prodavaonice 095.

'TURISTIČKI CVIJET – KVALITETA ZA HRVATSKU'

- *Kategorija: Najbolja turistička odredišta s više od 10 000 posjetitelja na jadranskoj obali - Drugo mjesto: Rovinj*
- *Kategorija: Jadranski hotel godine u kategoriji 4* - Drugo mjesto: dijele Sol Garden Istra iz Umaga i Dubrovnik President, dok treće mjesto: dijele Valamar Diamant iz Poreča i hotel Eden iz Rovinja*
- *Kategorija: Jadranski hotel godine u kategoriji 3* - Prvo mjesto: hotel Park iz Rovinja*
- *Kategorija: Mali hoteli - Prvo mjesto: San Rocco Brtonigla*
- *Kategorija: Kamp godine - Drugo mjesto: Park Umag*
- *Kategorija: Marine - Treće mjesto: Marina Umag*
- *Kategorija: najbolji čelnik grada ili općine i turističke zajednice - Slaven Brajković – direktor TZ Vrsar*
- *Kategorija: posebna nagrada „Turistički cvijet“ - Đenio Radić, za doprinos razvoju hrvatskog turizma.*

6. OCJENA TURISTIČKE SEZONE 2007.

Prema ocjenama koje dolaze s najviše razine Ministarstva turizma i Vlade RH, protekla turistička sezona u Hrvatskoj je do sada najuspješnija od postojanja naše države. Isto tako, što je još važnije, sve više se u svjetskim razmjerima afirmira pozitivan imidž i percepcija naše zemlje kao sigurne i atraktivne turističke destinacije po mjeri čovjeka.

Navedeni rejting i imidž te kontinuitet pozitivnih predviđanja ukazuju na nastavak uzlaznog trenda po kojemu se Hrvatska odnosno Istra (re)afirmiraju u sve značajnije i atraktivnije turističko odredište Mediterana. U Istri se već nekoliko godina vrlo uspješno započelo provoditi proces **repozicioniranja i restrukturiranja** turističke ponude, sa sljedećim pozitivnim rezultatima:

- **promjena identiteta destinacije – izradom novog vizualnog identiteta i provedbom novog marketinškog pristupa – brandinga Istre;**
- **pojava novih hotela razine 4-5 zvjezdica (preko 6.500 novih postelja)**
- **izmjena strukture gostiju - povećanje broja gostiju veće platežne moći,**
- **porast cijena - uzrokovan podizanjem kvalitete smještaja,**

U cijelom proteklom razdoblju Istra bilježi **kontinuirani rast noćenja i dolazaka**, posebno inozemnih turista (bez ijedne godine "u minusu"). Nadalje treba napomenuti da raniji raspored vjerskih blagdana u 2007., (važan faktor za popunjenost objekata, posebice u predsezoni) u odnosu na 2006. nije prouzročio veća odstupanja u broju noćenja u hotelima u Istri.

Godina	Uskrs	Duhovi
2006.	16. travnja	4. lipnja
2007.	8. travnja	27. svibnja

Ovi iznimni rezultati ostvareni su u nepovoljnom okruženju **opće ekonomske recesije** u većini emitivnih zemalja zapadne Europe (posebno se to odnosi na Njemačku gdje je zabilježen pad standarda uslijed uvođenja Eura, ukidanje 13. plaće, produljenje radnog staža, ženama za 3 g. odnosno muškarcima za 5 godina, gotovo 5,5 milijuna nezaposlenih s konstantnim trendom porasta itd.). Što se isključivo ove godine tiče, bilježimo sljedeće **nepovoljne okolnosti**:

- **klimatske uvjete** (posebno u kolovozu s tek 10-ak sunčanih dana),
- **jak tečaj Eura u odnosu na US\$ i stabilna kuna,**
- **opći rast cijena turističkih usluga.**

Trendovi posljednjih godina govore kako se turističko tržište izrazito brzo mijenja, a tu posebno mislimo na potrebe, motivacije dolaska i posebne interese današnjih gostiju koji su sve zahtjevniji i sve sofisticiraniji u svojim zahtjevima. Turističke destinacije koje se uspiju prilagoditi suvremenim trendovima te unaprijediti svoju konkurentnost i atraktivnost, opstati će na tržištu i ostvarivati pozitivne fizičke i financijske rezultate.

Nakon kritičnih i za turizam nepovoljnih godina 2001., 2003. i 2004. godine, unatoč tome što još uvijek bilježe minuse, **većina nama konkurentnih turističkih regija uspjela je obuzdati negativne trendove. Logično je stoga očekivati da će se naši konkurenti već narednih godina "vratiti" na uobičajene razine poslovanja.** Držimo da je njihov svojevrsan "povratak" ostvaren pogotovo zahvaljujući intenzivnoj promociji, te kreiranju novih turističkih proizvoda i doživljaja.

Uvažavajući navedeno, u projekciji naših budućih aktivnosti i razvoja možemo očekivati sve veću i oštriju konkurenciju. Tu posebno mislimo na sve bolju, inovativnu i atraktivnu ponudu, sve konkurentnije cijene i efikasnu promociju konkurentnih destinacija temeljenu na **sofisticiranim rješenjima uz korištenje naprednih tehnologija.**

Želimo li zadržati ili pak unaprijediti našu konkurentnost kao turističke regije, nužno je primjenjivati navedene principe u svim našim aktivnostima, kako bi optimalno valorizirali resurse kojima raspolažemo na jedan održiv i odgovoran način.

I na kraju, imajući na umu nepovoljno okruženje u emitivnim turističkim tržištima, uz ovogodišnje povećanje broja dolazaka i noćenja u odnosu na isti period prošle godine, ovogodišnju turističku sezonu u Istri ocjenjujemo kao vrlo uspješnu.